ACCENTUL SECUNDAR AL CUVINTELOR COMPUSE – O ANALIZĂ OPTIMALISTĂ[1]

CARMEN RĂRIȘ
Universitatea din București

1. Introducere

În această lucrare ne propunem: (a) să realizăm o analiză a accentului secundar al cuvintelor compuse, din perspectiva Teoriei Optimalității; (b) să ilustrăm plasarea accentului și printr-o analiză fonetică, cu ajutorul programului PRAAT.

Corpusul utilizat pentru acest studiu cuprinde o serie de cuvinte compuse după mai multe tipare (compuse formate din cuvinte întregi sau cu elemente de compunere) pentru a prezenta plasarea accentului principal și a celui secundar în structura lor. Termenii selectați sunt extrași din DOOM[2], având sau nu marcat accentul secundar în dicționar.

Accentul secundar este un accent mai slab din punctul de vedere al intensității și al duratei decât accentul principal. Accentul secundar este caracteristic cuvintelor polisilabice, care au o structură lexicală complexă.

În prima parte a lucrării sunt prezentate constrângerile optimaliste care se aplică în studiul accentului secundar al cuvintelor compuse. Secțiunea următoare cuprinde o cercetare fonetică a accentului, realizată în urma unei anchete lingvistice (înregistrări și analiza acestora în PRAAT). Următorul punct în lucrare îl constituie analiza termenilor avuți în vedere din perspectiva Teoriei Optimalității. În încheiere, sunt prezentate concluziile.

2. Teoria Optimalității – constrângeri

Constrângerile care se aplică în analiza accentului secundar al cuvintelor compuse sunt cele de *aliniere generalizată* GA (engl. *Generalized Alignment;* Cat1, Edge1; Cat2, Edge2), familie de constrângeri care au în vedere alinierea periferiei constituenților.

Constrângerile care privesc accentul secundar sunt următoarele (Chițoran 2002: 88–89):

- Parseσ [Analiza (metrică a) silabelor] este o constrângere care impune ca toate silabele (σ) să fie analizate ca elemente constituente ale unui picior metric.
- AlignLeft [Aliniere la stânga] impune ca fiecare picior metric să fie aliniat cu periferia stângă a cuvântului prozodic.
- Foot-Form (Trochaic) [Forma piciorului (trohaică)] presupune ca picioarele să fie trohaice.

[1] Această lucrare a fost realizată în cadrul proiectului „Cultura română și modele culturale europene: cercetare, sincronizare, durabilitate", cofinanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, contractul de finanțare nr. POSDRU/159/1.5/S/136077.

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

- Foot-Binarity [Binaritatea piciorului (metric)] cere ca picioarele metrice să fie binare la anumite nivele ale analizei; impune ca piciorul metric să conțină cel puțin două silabe.

3. Cuvintele compuse în limba română

Compunerea reprezintă procedeul de formare a cuvintelor prin care se creează un cuvânt nou din mai multe cuvinte întregi care există în mod independent în limbă (compunerea propriu-zisă, de exemplu *floarea-soarelui, doisprezece, trei-frați-pătați*), din elemente de compunere care nu există în mod independent (compunerea tematică, de exemplu *geolog, autopropulsare*) sau din abrevieri ale unor cuvinte (*S.N.C.F.R., Plafar, etc.*) (Ciobanu, Hasan 1970: 7).

În limba română, cuvintele compuse pun mai multe probleme în ceea ce privește accentuarea, relevant fiind gradul de sudură a formațiilor. Coteanu (2007: 1) și Groza (2004: 140–141) precizează că gradul de sudură a elementelor diferă în funcție de vechimea unității în care se regăsesc, sensul structurii fiind uneori apropiat de sensurile componentelor, alteori nu mai are nicio legătură, în special când compunerea are la bază o metaforă (*traista-ciobanului*). Grafia unei structuri compuse nu reflectă în niciun fel gradul de sudură a elementelor componente.

Spre deosebire de cuvintele cu o structură morfematică simplă, compusele pot avea unul sau mai multe accente principale și secundare (menționez că nu am avut în vedere etimologia termenilor analizați, ci am numit compuse toate formațiile analizabile sau semianalizabile care încorporează cuvinte întregi sau elemente de compunere, indiferent de origine – compuse pe teren românesc, cuvinte moștenite, împrumuturi, calcuri). Dicționarul consultat, DOOM^2, este inconsecvent în această privință, pentru că în cuvinte compuse după același tipar nu apar marcate accentele principale. De exemplu, în cazul tiparului substantiv+prepoziție+substantiv cum este *ápă de colónie* sunt indicate accentele principale ale elementelor constituente, dar în alte compuse este marcat un singur accent, cel principal, pentru toată structura, pe primul termen: *ápă de flori, ápă de plumb, ápă de var.*

Un alt aspect care vizează accentuarea compuselor este numărul de accente principale / secundare. În mai multe studii de specialitate (Poghirc 1972; Iordan, Robu 1978; Vasiliu 1965) este menționat că în cazul unor cuvinte plurisilabice apar fenomene suprasegmentale, astfel încât se poate vorbi de prezența a două sau mai multe accente, dintre care unul este principal, iar celălalt / celelalte secundar(e). De asemenea, este specificat că un cuvânt poate primi mai multe accente secundare, care se succedă. DOOM^2 nu conține niciun cuvânt care să aibă marcat mai mult de un accent secundar, indiferent de structura compusului.

Situația este alta în cuvintele în care un prefixoid se combină cu un alt prefixoid care are marcat accentul secundar. Acestea sunt foarte puține în DOOM^2: *auto-, medulo-, megalo-, megleno-, mehter-, melano-, meteo-,pseud(o)-* etc. În compusul *histoàutoradiografíe* există un singur accent secundar care aparține prefixoidului *auto-*, însă celelalte prefixoide din structură (*histo-, radio-*) nu au niciun accent.

O primă clasă de cuvinte compuse din care am selectat exemple pentru analiză este formată din substantive compuse din cuvinte întregi, formate după tiparul două sau mai multe substantive cu formă de nominativ-acuzativ (*câine-lup*) și substantiv urmat de adjectiv (*ardei gras, ardei iute*)[1].

[1] Alte exemple de tipare de compunere frecvente: (i) substantiv + substantiv în genitiv: *floárea-soárelui;* (ii) numeral +substantiv: *trei-fráți;* (iii) substantiv + prepoziție + substantiv: *stârc-de-noápte, ápă de clor, ápă de*

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

O a doua categorie de cuvinte compuse conține termenii formați cu ajutorul elementelor de compunere, al sufixoidelor și al prefixoidelor, care se adaugă la cuvinte întregi (*contraprobă, meglenoromân, pseudometaforă*).

4. Analiza accentului secundar

Pentru a explica plasarea accentului secundar în cuvintele compuse, au fost selectați 6 termeni, formați după două modalități de compunere: ['kɨjne'lup], [ar'dejgras], [ar'dej'jute], [kontra'probə], [meˌglenoro'mɨn], [ˌpseudome'taforə].

4.1. *Analiza fonetică*

Analiza fonetică a termenilor este utilă în determinarea relației dintre proprietățile acustice ale accentului și plasarea acestuia în cuvânt.

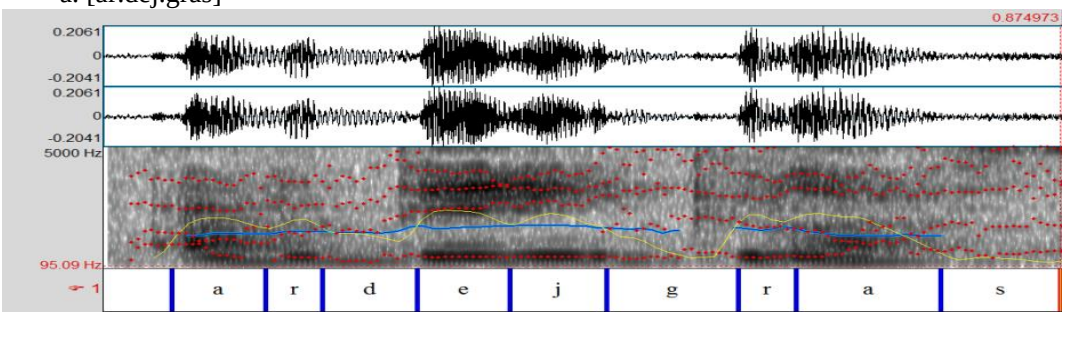
Locul accentului într-un cuvânt este determinat de următoarele proprietăți fizice:

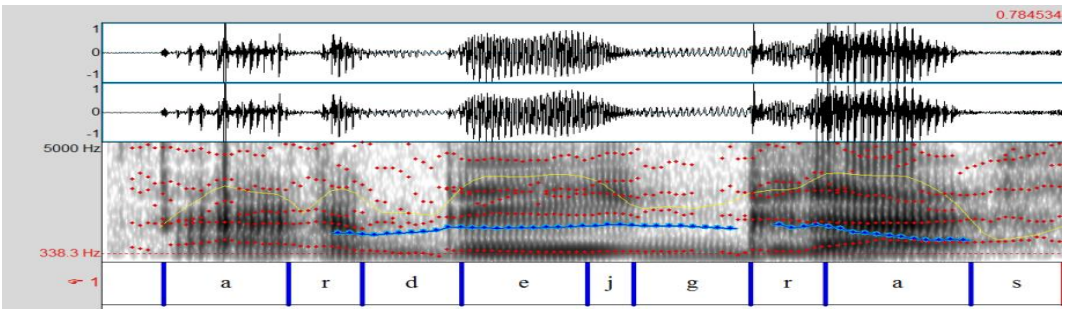
– înălțime (engl. *pitch*) corelată cu F0 (Fundamental Frequency);
– intensitate sau amplitudine;
– lungimea vocalei.

Analiza este realizată cu ajutorul programului PRAAT[1]. Înregistrările au fost realizate cu un reportofon Sony ICD-PX312, ulterior au fost analizate în PRAAT. Subiecții au fost 5 adulți, 2 bărbați și 3 femei, care au citit cuvintele menționate mai sus, fără să știe ce aspect era vizat.

În continuare, prezentăm analiza spectrogramelor obținute în tabele.

a. [ar.dej.gras]

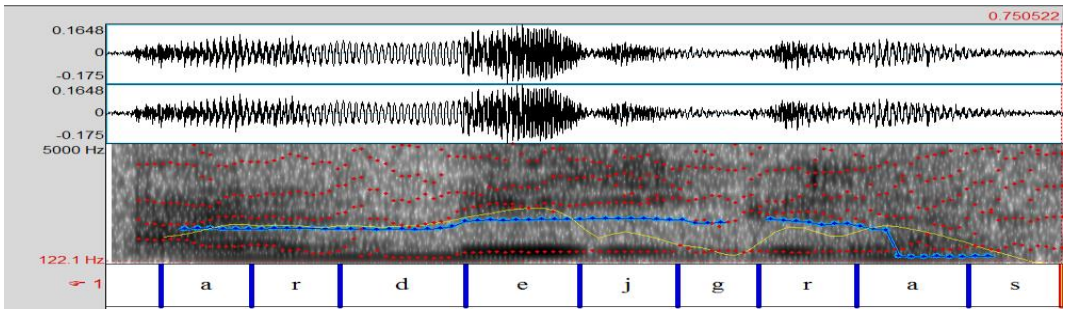

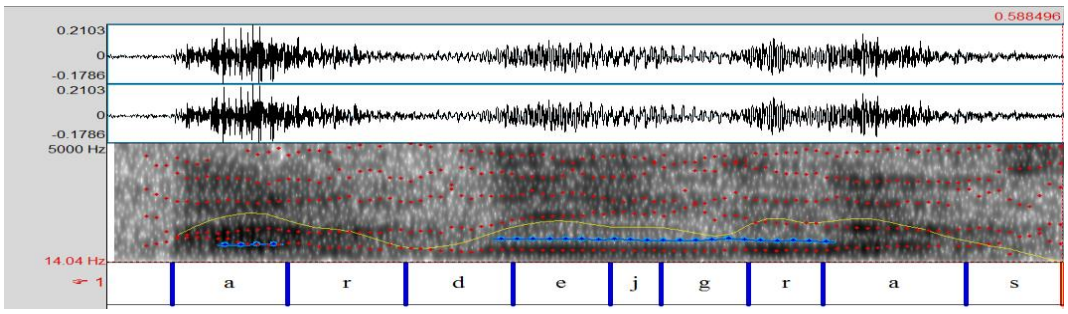

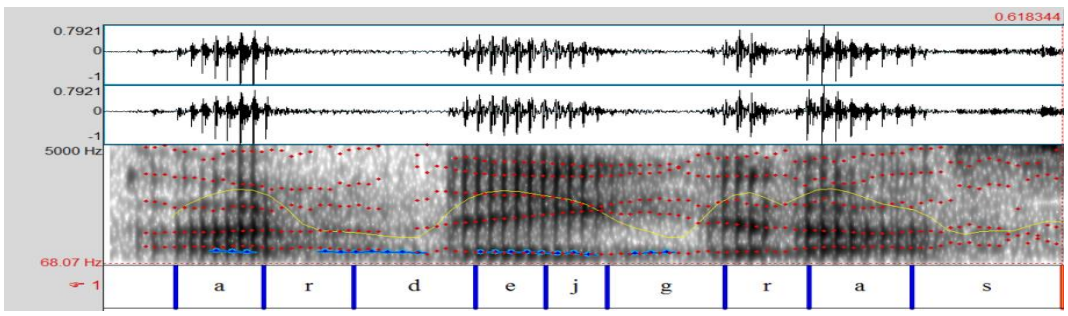
colónie; (iv) verb la mod personal + (prepoziție +) substantiv/pronume/adverb/participiu: *zgắrie-brânză,zgắrie-nóri, flútură-vânt;* (v) verb la mod personal + (pronumesausubstantiv) + verb la mod personal: *du-te-víno*; (vi) adverb + adverb + adverb de comparație + substantiv: *mai-mult-ca-perféct.*

[1] http://www.fon.hum.uva.nl/praat/j

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

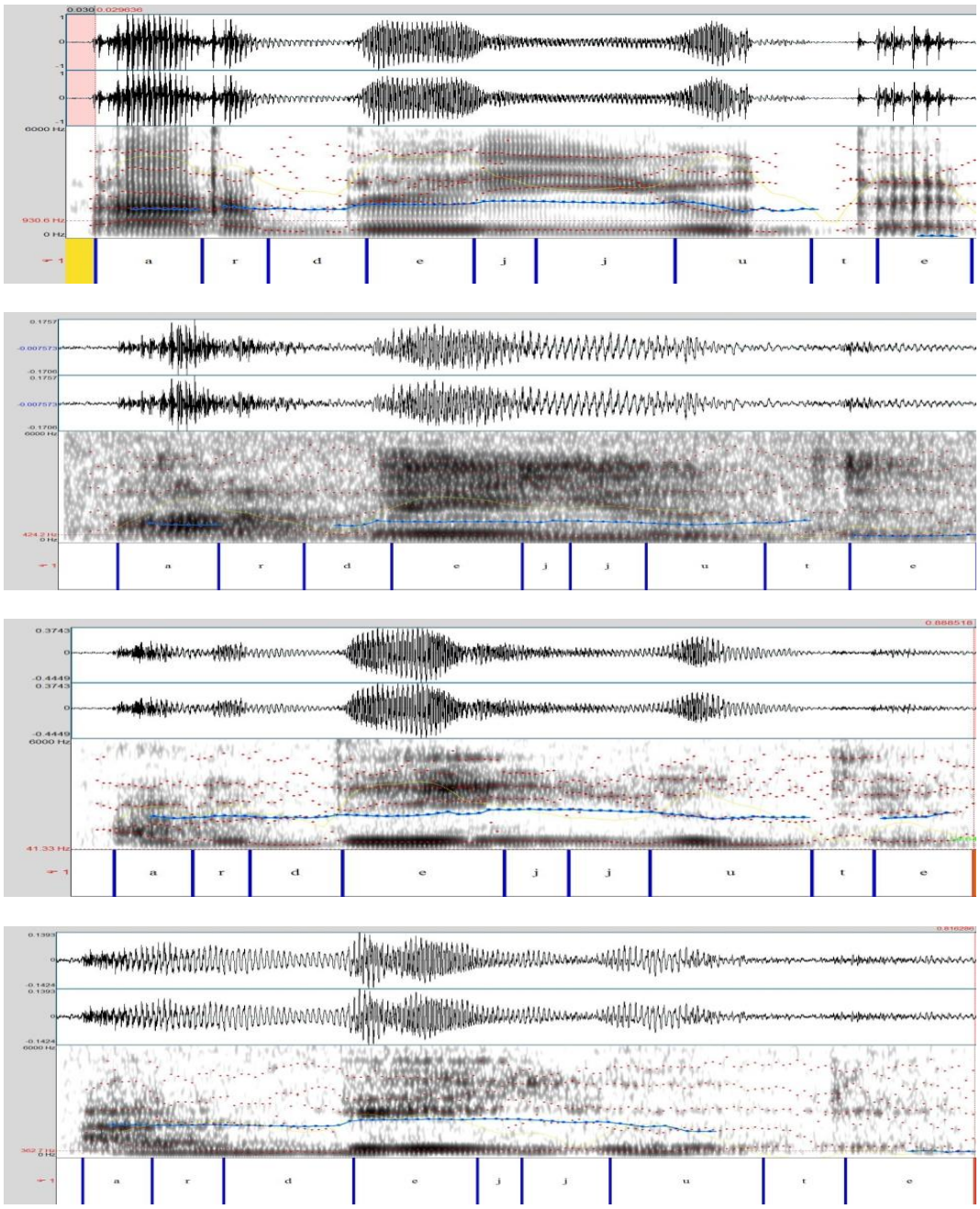

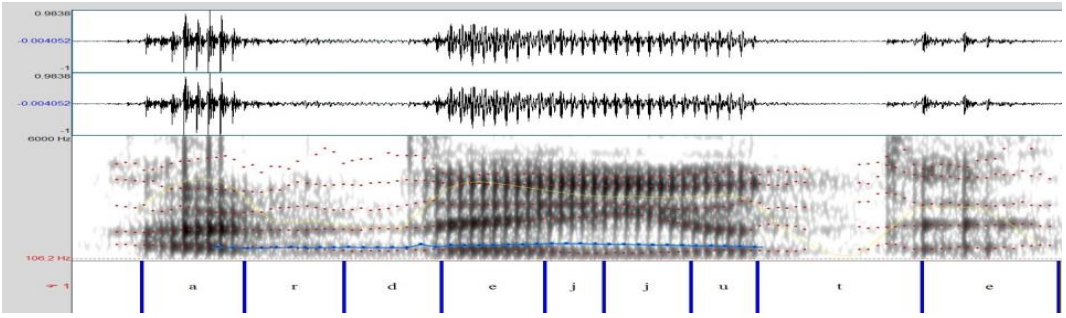
		S1	S2	S3	S4	S5
intensitate (dB)	ar	70.64	81.5	81.3	70.61	66.38
	dej	73.9	80.9	86.54	67.39	73.12
	gras	72.46	81.6	87.01	68.23	65.82
înălțime (Hz)	ar	198	124.9	-	137.4	199.1
	dej	225.9	119.9	206.4	156.9	232.1
	gras	202.6	-	201.1	148.1	221
durată (s)	ar	0.13	0.11	0.16	0.14	0.14
	dej	0.25	0.16	0.22	0.15	0.26
	gras	0.41	0.29	0.35	0.25	0.3

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

b. [ar.dej.ju.te]

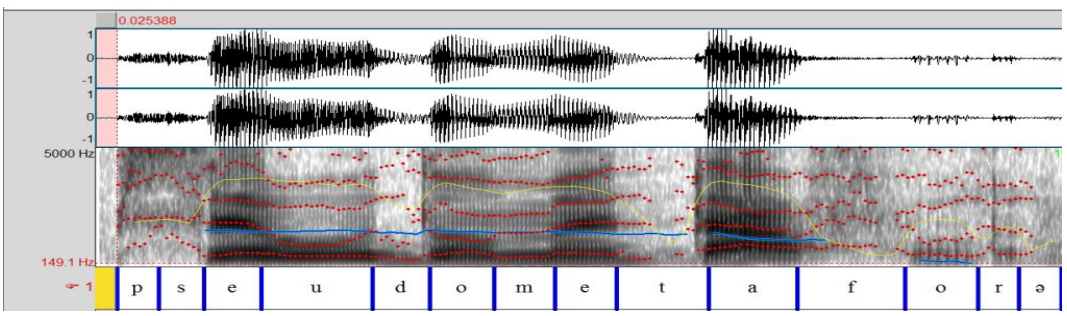

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

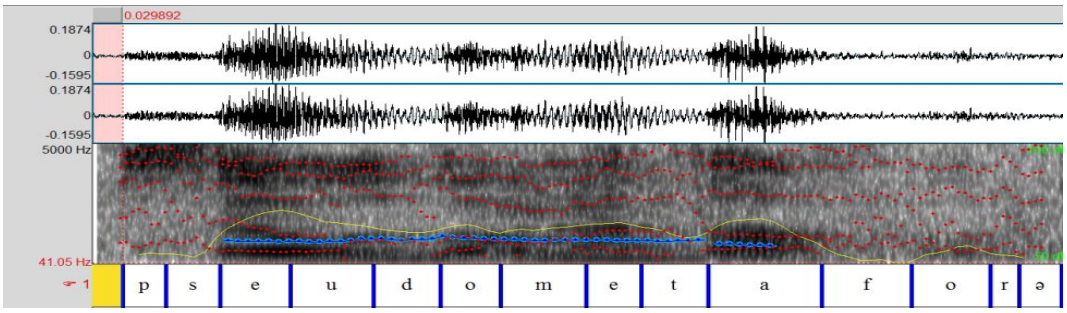

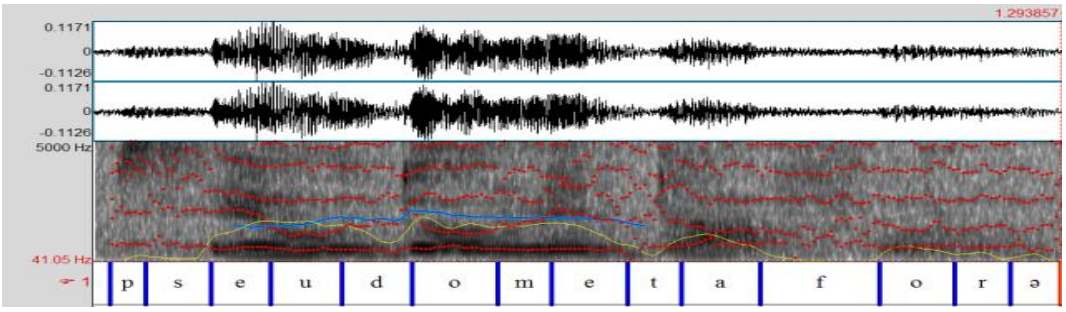
		S1	S2	S3	S4	S5
intensitate (dB)	ar	69.42	82.55	86.78	69.7	64.08
	dej	80.56	81.53	86.37	70.79	69.28
	ju	75.73	76.39	86.35	66.51	64.82
	te	62.3	71.84	78.9	64.39	53.69
înălțime (Hz)	ar	202.6	120.8	185	149.6	199.2
	dej	229	133.9	215.6	155.9	221.4
	ju	225.4	130.2	212.9	158.1	209
	te	210	-	83.95	105.4	101.3
durată (s)	ar	0.13	0.13	0.17	0.14	0.12
	dej	0.3	0.18	0.27	0.2	0.26
	ju	0.23	0.1	0.27	0.15	0.21
	te	0.15	0.2	0.15	0.16	0.18

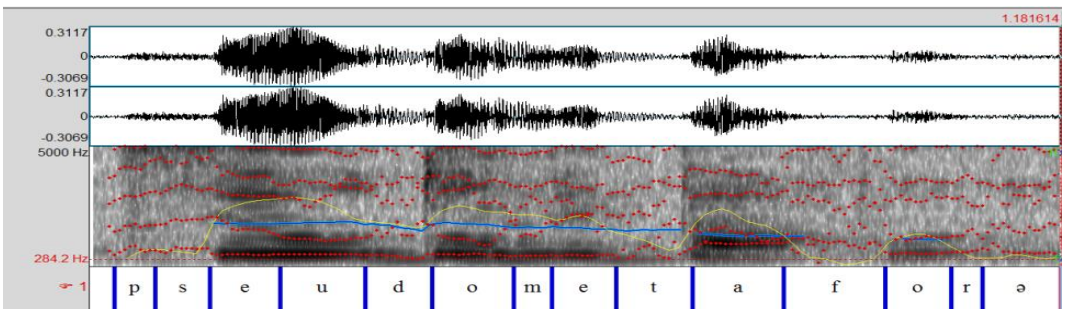
c. [pse.u.do.me.ta.fo.rə]

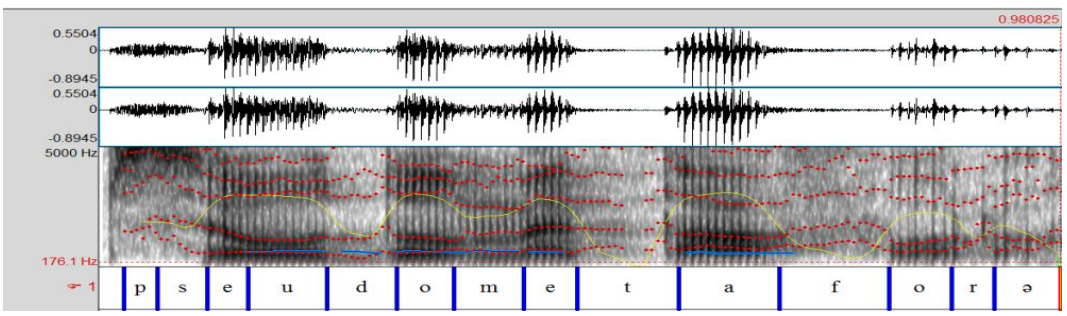

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

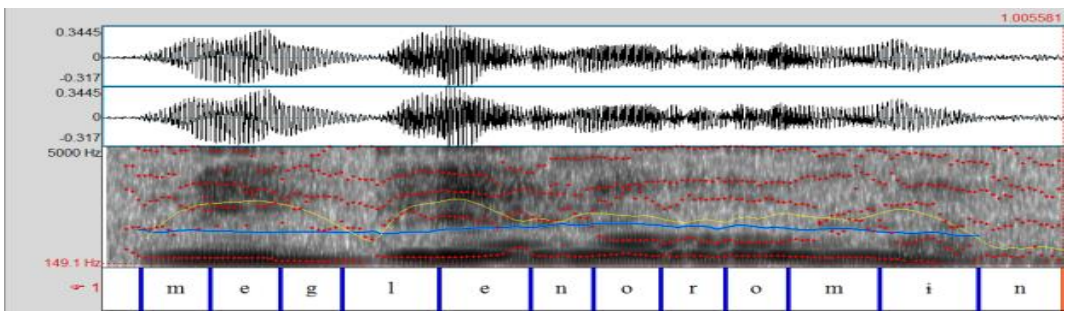

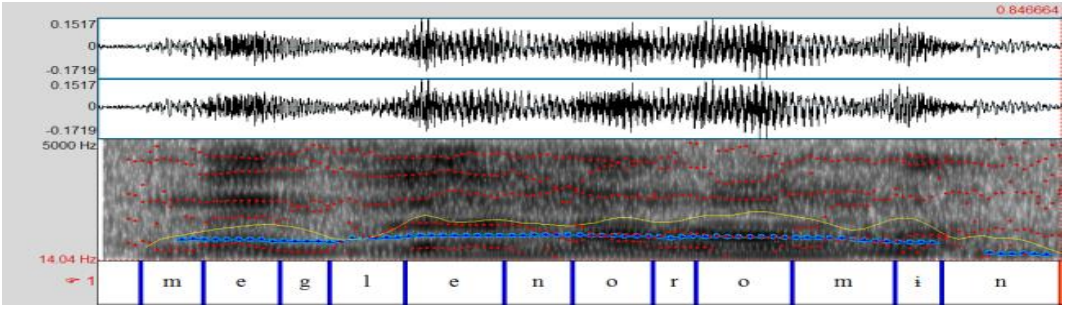
BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

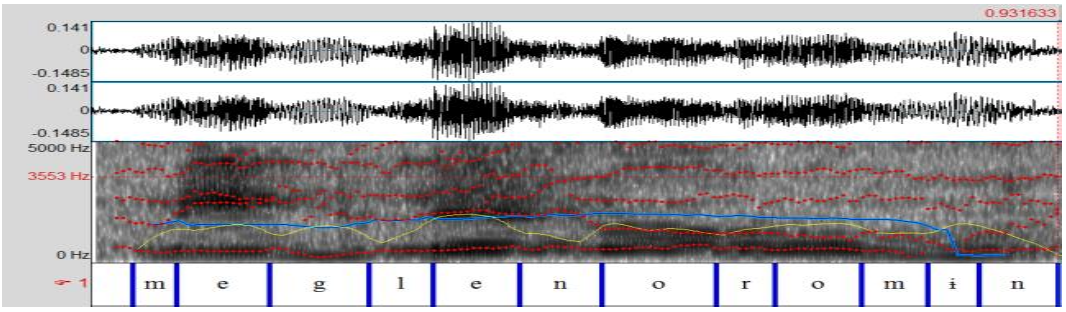
		S1	S2	S3	S4	S5
intensitate (dB)	pse	77.97	79.91	86.65	72.19	66.79
	u	78.76	79.82	87	70.57	66.76
	do	75.14	80.3	85.14	66.44	68.5
	me	71.1	78.11	83.71	67.06	66.09
	ta	73.77	80.93	85.78	68.72	61.33
	fo	63.35	72.62	69.83	57.32	56.3
	rə	54.68	67.1	66.14	52.75	53.05
înălțime (Hz)	pse	226	127.1	204.8	156.3	200
	u	232.6	129.1	204.1	162.8	228.2
	do	229.6	128.7	203.9	172.2	250.7
	me	213.1	126.3	198.8	158.4	228.2
	ta	191.5	126.1	192.5	145.3	-
	fo	173.1	-	95.53	-	-
	rə	-	-	-	-	-
durată (s)	pse	0.2	0.12	0.16	0.16	0.2
	u	0.1	0.07	0.13	0.08	0.09
	do	0.17	0.13	0.14	0.12	0.2
	me	0.12	0.12	0.14	0.13	0.17
	ta	0.2	0.2	0.21	0.17	0.17
	fo	0.2	0.17	0.21	0.16	0.26
	rə	0.13	0.1	0.1	0.06	0.13

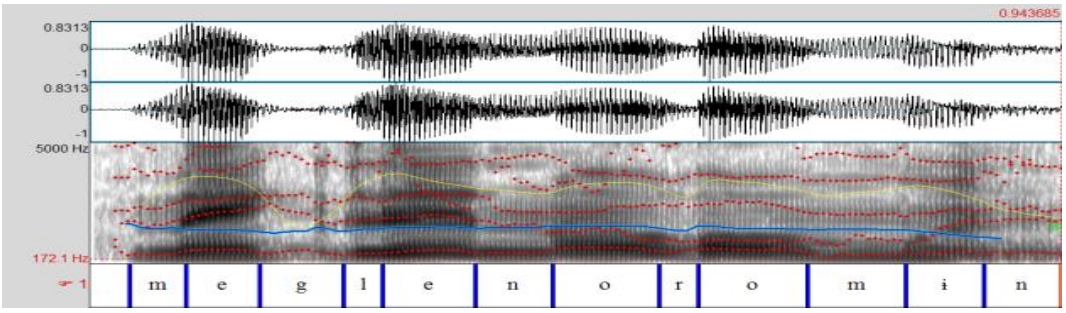
d. [me.gle.no.ro.mɨn]

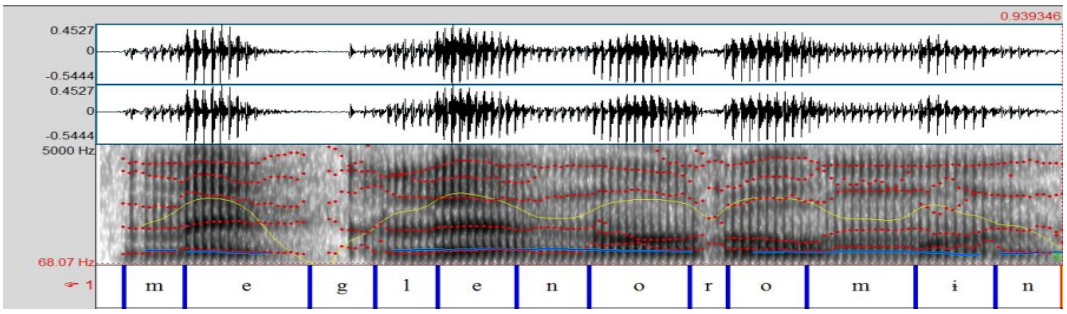

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

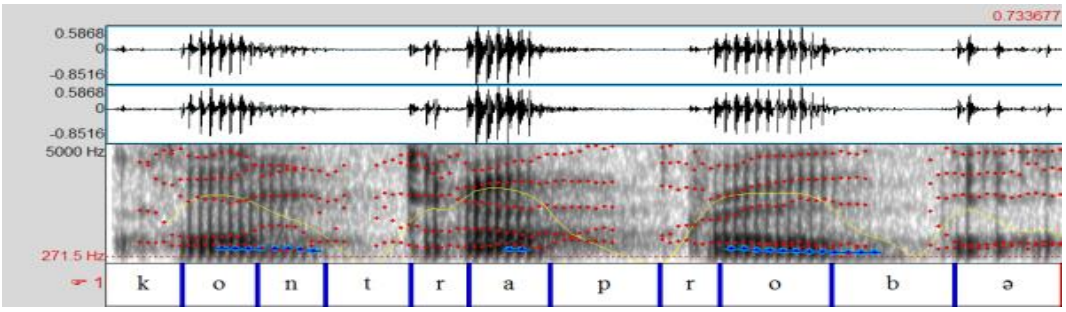

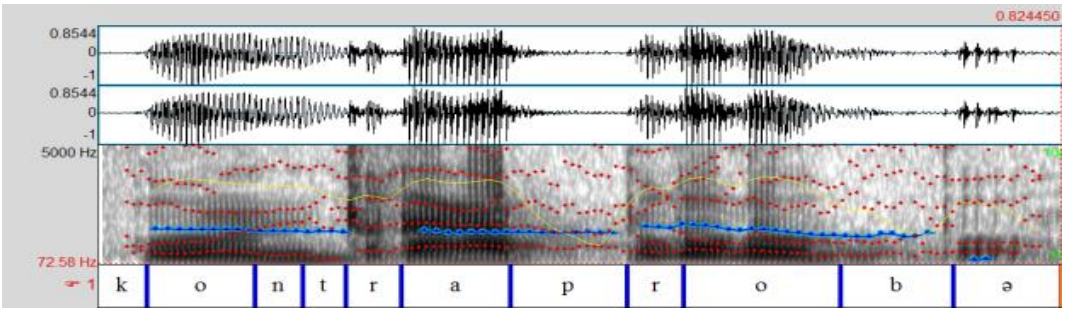

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

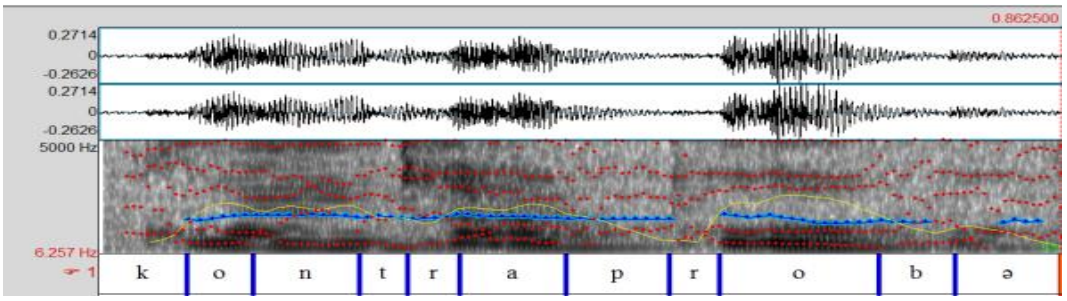
		S1	S2	S3	S4	S5
intensitate (dB)	me	77.55	77.61	66.01	64.92	65.87
	gle	78.28	79.75	87.09	68.75	70.01
	no	72.26	77.19	83.42	67.65	66.26
	ro	72.38	77.79	84.73	70.09	66.2
	mɨn	74.11	74.96	82.13	67.33	66.17
înălțime (Hz)	me	205.9	126.9	195.4	146.9	221.7
	gle	218.7	130.3	203.8	161.1	237.6
	no	229.6	126.5	206.7	161.3	248.6
	ro	223.7	120.4	206.3	156.6	231.3
	mɨn	198.7	119.8	190.3	138.9	201.3
durată (s)	me	0.14	0.2	0.12	0.12	0.12
	gle	0.26	0.19	0.2	0.19	0.23
	no	0.13	0.16	0.18	0.12	0.18
	ro	0.13	0.11	0.14	0.12	0.13
	mɨn	0.28	0.25	0.24	0.23	0.18

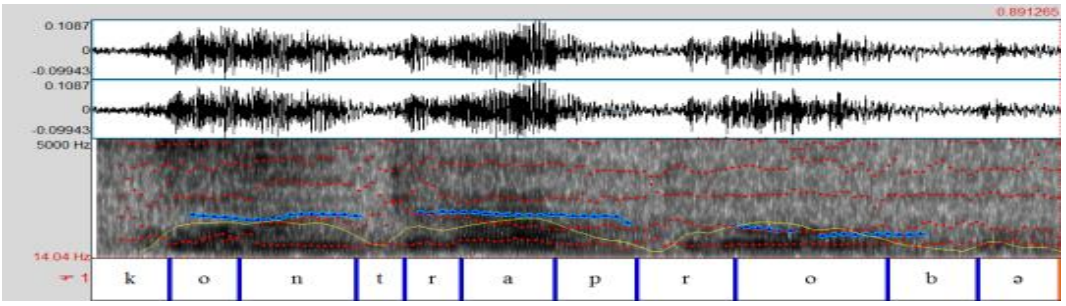
e. [kon.tra.pro.bə]

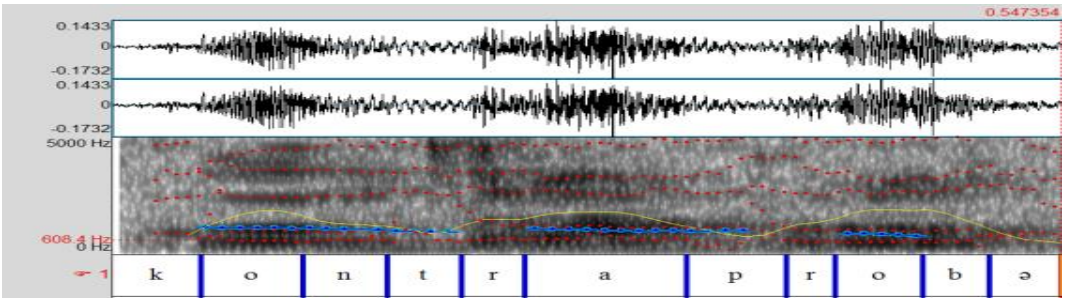

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

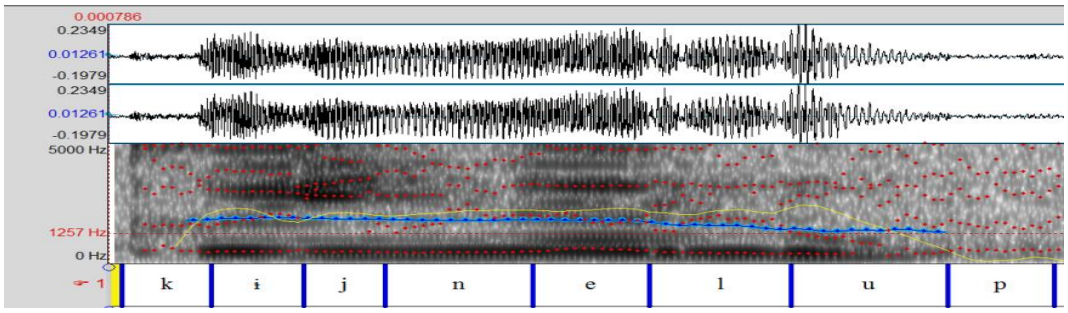

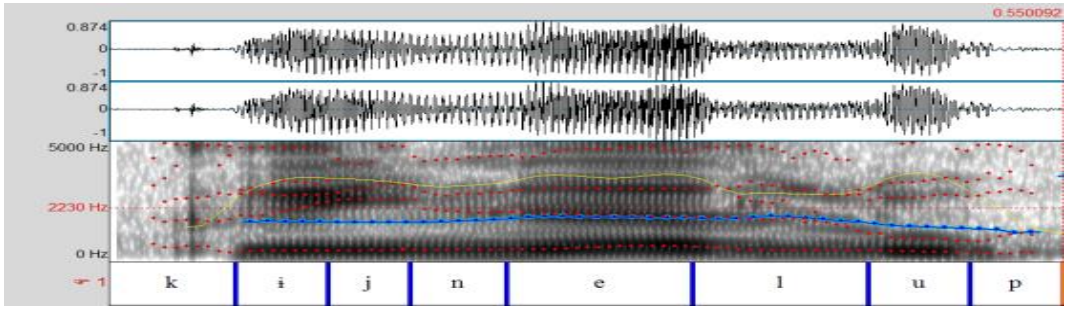

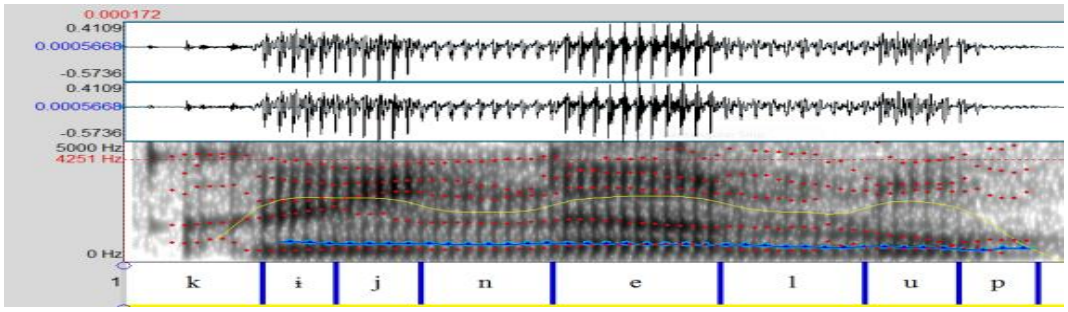
		S1	S2	S3	S4	S5
intensitate (dB)	kon	72.24	78.59	85.93	68.57	65.49
	tra	71.83	81.57	85.68	68.23	66.71
	pro	76.05	79.47	86.83	69.01	64.99
	bə	62.38	72.26	73.03	59.36	56.75
înălțime (Hz)	kon	219.8	127.3	200.6	170	228.6
	tra	221.5	123.4	190.1	167.9	236.5
	pro	217.3	125.1	217.1	149.9	187.4
	bə	197.4	-	94.46	-	-
durată (s)	kon	0.23	0.16	0.17	0.15	0.23
	tra	0.18	0.17	0.17	0.17	0.18
	pro	0.28	0.21	0.28	0.13	0.3
	bə	0.16	0.17	0.18	0.08	0.16

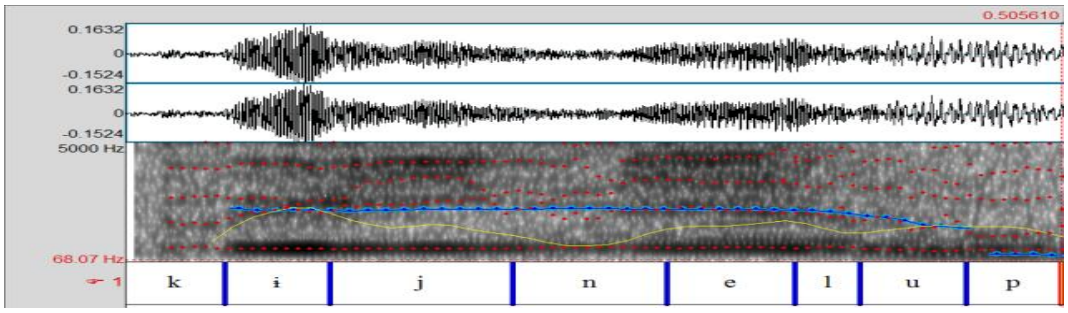
BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

f. [kɨj.ne.lup]

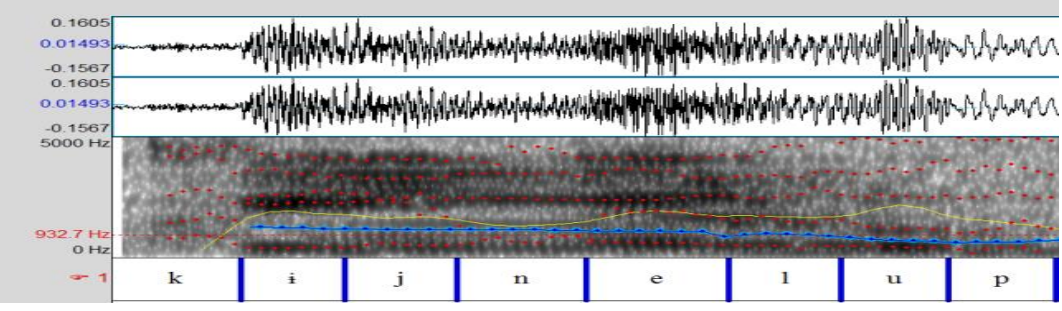

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

		S1	S2	S3	S4	S5
intensitate (dB)	kɨj	73.23	76.92	84.95	69.16	72.55
	ne	73.13	77.48	86.4	69.37	67
	lup	74.33	75.2	86.75	71.63	65.13
înălțime (Hz)	kɨj	236.7	142.4	214	180.4	259.5
	ne	227.9	138.4	233	168.6	262.3
	lup	194.4	130.7	235.6	159	237.3
durată (s)	kɨj	0.19	0.15	0.17	0.16	0.2
	ne	0.18	0.14	0.16	0.12	0.15
	lup	0.26	0.15	0.21	0.15	0.14

În urma analizei spectrogramelor, am constatat că poziția accentului principal nu este determinată neapărat de valorile mari ale intensității și înălțimii, ci, mai ales, de durata silabei accentuate, însă accentul principal nu reprezintă obiectul acestei lucrări.

Am selectat primele două exemple, [ar'dejgras] și [ar'dej'jute] pentru că în dicționar primul termen are marcat un accent principal pe substantiv, *ardei*, în timp ce determinantul nu primește niciun accent, iar în al doilea exemplu, *ardei iute*, ambii termeni ai structurii compuse au marcat accentul principal, deși tiparul de compunere este identic. Din punct de vedere fonetic, determinantul *iute* nu este evidențiat semnificativ față de *gras* (intensitate – 81.6 față de 76.39 la S2, 68.23 față de 66.51 la S4, iar în privința duratei, determinantul *gras* este monosilabic și, fără excepție, este mai lung).

Termenul de la punctul c., [ˌpseudome'taforə], a fost ales pentru a verifica, în uz, plasarea accentului secundar pe prefixoid acolo unde este indicat în dicționar, adică pe prima silabă. În urma analizei în PRAAT au rezultat valori mai mari ale intensității și ale înălțimii pe a doua silabă, *u*. Din punctul de vedere al duratei, prima silabă este mai lungă, fiind compusă din trei sunete, față de a doua, care este formată dintr-un singur sunet. De asemenea, tendința de a accentua a doua silabă duce la menținerea hiatului *e-u*.

Următorul exemplu, [meˌglenoro'mɨn], conține un accent secundar pe prefixoid, pe silaba *gle*, evidențiat și pe spectrograme, acest segment înregistrând cele mai mari valori ale înălțimii și ale intensității din cuvânt (79.75 față de 77.79–S2), însă durata este mai mică față de cea a silabei care conține accentul principal (0.19 față de 0.25–S2).

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

Exemplul de la punctul e, [kontra'probə], reprezintă o situație aparte a termenilor formați prin compunere, pentru că prefixoidul *contra* are un accent principal paroxiton în utilizări autonome, însă îl pierde când face parte dintr-o structură compusă. Analiza în PRAAT arată că în cazul subiecților 1, 3 și 4, intensitatea înregistrată pentru prima silabă are valoarea următoare, după cea a silabei care conține accentul principal (76,05–72, 24; 86,83–85,93). Ca înălțime, în cazul subiecților 2 și 4, prima silabă are o valoare mai mare chiar față de silaba *pro* (170–149,9), ceea ce justifică, considerăm, trecerea accentului principal din utilizările autonome la un accent mai slab în intensitate, secundar, dar nu ștergerea lui completă.

Ultimul exemplu, ['kɨjne'lup], este o structură compusă care conține, conform DOOM[2], două accente principale. Conform valorilor înregistrate, 3 subiecți pronunță cu o intensitate mai mare ultima silabă, *lup*, ceea ce ar putea duce la menținerea unui singur accent principal și considerarea celui de-al doilea accent drept unul secundar. La înălțime însă, situația este inversă, fiind înregistrate valori mai mari ale acesteia pentru prima silabă, ceea ce contrazice ideea de mai sus. În acest caz, analiza fonetică nu a dus la rezultate concludente, fiind necesară o anchetă la care să participe mai mulți subiecți.

4.2. ***Analiza optimalistă***

Pentru această analiză, vom utiliza constrângerile menționate mai sus.

/pseudometaforə/	Foot-Binarity	Foot-Form (Trochaic)	Parseσ	AlignLeft
☞(ˌpse.u)(ˌdo.me)'ta.fo.r]ə			σσ	σσ
(pse.ˌu)do.me.'ta.fo.r]ə		*!	σσσ!σ	
pse.u.(ˌdo)me.'ta.fo.r]ə	*!	*	σσσσσ	σσ
pse.u.do.me.'ta.fo.r]ə			σσσ!σσσ	
pse(ˌu.do)ˌme.'ta.fo.r]ə			σσσ!σ	σ
pse.u(ˌdo.me)'ta.fo.r]ə			σσσ!σ	σσ

Acești candidați ilustrează locurile în care poate să fie plasat accentul secundar, luând în considerare datele obținute în analiza fonetică. Al treilea candidat este eliminat primul, pentru că încalcă cea mai importantă constrângere, aflată pe prima poziție în ierarhie. Al doilea candidat, care conține un accent secundar plasat pe a doua silabă, este și el eliminat, deoarece nu respectă constrângerea de formă a piciorului metric, piciorul respectiv fiind iambic. Această situație ar putea sugera modificarea ierarhiei prin plasarea acestei constrângeri pe o poziție mai joasă sau introducerea unei constrângeri pentru piciorul iambic. Deși, conform datelor din spectrogramă, a doua silabă are o probabilitate mai mare de a conține un accent secundar, candidatul este eliminat. Ultimii trei candidați sunt eliminați pentru că încalcă repetat constrângerea Parseσ (aceasta este o constrângere de tip gradient, care poate fi încălcată de mai multe ori de același candidat). Candidatul optim este primul, chiar dacă nu este perfect.

În cazul termenilor formați din cuvinte întregi (*câine-lup, ardei gras* și *ardei iute*), am constatat că nu pot fi aplicate constrângerile accentului secundar, pentru că primul termen al fiecărei structuri își păstrează locul accentului, care este principal și a fost distribuit conform constrângerilor lui (în utilizări autonome ale cuvintelor). În compuse, acest accent își pierde

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

din intensitate, dar nu semnificativ (după cum am menționat mai sus) și nu urmează constrângerile accentului secundar.

/kontraprobə/	Foot-Binarity	Foot-Form (Trochaic)	Parseσ	AlignLeft
☞(ˌkon.tra)'pro.b]ə			σ	
(kon.ˌtra)'pro.b]ə		*!	σ	
(ˌkon)tra'pro.b]ə	*!		σσ	
kon(ˌtra)'pro.b]ə	*!		σσ	σ
kon.tra.'pro.b]ə			σσ! σ	

În acest tabel candidații trei și patru sunt eliminați primii, pentru că au picioare metrice monosilabice, rău-formate, încălcând constrângerea de binaritate a piciorului metric. Al doilea candidat este și el eliminat, având un picior metric iambic, nu trohaic. Ultimul este și el eliminat, pentru că încalcă succesiv și mai mult decât primul constrângerea Parseσ. Candidatul optim selectat este primul, care nu este perfect nici el, dar încălcarea este minoră.

/meglenoromɨn/	Foot-Binarity	Foot-Form (Trochaic)	Parseσ	AlignLeft
(me.ˌgle)no.ro.'mɨn		*!	σσσ	
(ˌme.gle)no.ro.'mɨn			σσ!σ	
me(gle.ˌno)ro.'mɨn		*!	σσσ	σ
💣(ˌme.gle)(ˌno.ro)'mɨn			σ	σσ
(me.ˌgle)(no.ˌro)'mɨn		*!	σ	σσ
(me.ˌgle.no)ro.'mɨn	*!	*	σσ	
me.gle.no.ro.'mɨn			σσ!σσσ	

Penultimul candidat este eliminat pentru că formează la periferia stângă un picior metric ternar, încălcând constrângerea de binaritate a piciorului metric, care se află pe primul loc. Primul candidat, al treilea și al cincilea încalcă cea de-a doua constrângere din ierarhie, având picioare metrice iambice, nu trohaice. Candidatul al doilea este și el eliminat, pentru că încalcă mai grav decât candidatul optim selectat constrângerea Parseσ, iar ultimul încalcă și mai grav decât al doilea. Candidatul câștigător nu este însă în concordanță cu rezultatele obținute în PRAAT, accentul secundar nu se află pe silaba *gle* (am marcat acest fapt prin plasarea unei bombe lângă candidatul selectat de analiză în mod greșit). În această situație considerăm că un candidat care să reflecte situația din analiza fonetică este penultimul, chiar dacă încalcă prima constrângere. Româna permite existența picioarelor metrice ternare, acesta nefiind un caz unic.

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

5. Concluzii

Scopul acestui studiu a fost acela de a determina locul accentului secundar în cuvinte compuse după anumite tipare. Analiza a arătat importanța analizei fonetice, în anumite cazuri, în distribuirea accentului secundar, mai ales în situațiile în care acesta nu apare în dicționar. Un alt fapt observat este inconsecvența dicționarului în plasarea accentului (vezi *ardéi gras–ardéi íute*, dar și *ápă de colónie–ápă de flori, ápă de plumb, ápă de var*, primul determinant având accent principal, următoarele, nu).

Studiul a relevat și situațiile structurilor compuse din cuvinte întregi, care nu pot fi analizate cu setul de constrângeri ale accentului secundar.

BIBLIOGRAFIE

Bixa, Lelia-Monica, 2010, *Accentul cuvintelor compuse în limba română. O analiză din perspectiva Teoriei Optimalității*, teză de diplomă, ms., București, Universitatea din București.

Chițoran, Ioana, 2002, *The Phonology of Romanian: A Constraint–BasedApproach*, New-York, Mouton de Gruyter.

Coteanu, Ion, 2007, *Formarea cuvintelor în limba română*, București, Editura Universității din București.

DOOM² – *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, 2005, București, Univers Enciclopedic.

Drăghici, Ovidiu, 2005, „Fonologia bilineară și accentul secundar românesc", *Analele Universității din Craiova,* Seria Științe Filologice. Lingvistică", XXVII, nr. 1–2, p. 99–111.

http://ovidiudraghici.webs.com/Fonologia%20bilineara%20si%20accentul%20secundar%20romanesc.pdf

DSL –Angela Bidu-Vrănceanu, Cristina Călărașu, Liliana Ionescu-Ruxăndoiu, Mihaela Mancaș, Gabriela Pană Dindelegan, 2005, *Dicționar de științe ale limbii*, ediția a II-a, București, Nemira.

Dimitrescu, Florica, 1995, *Dinamica lexicului românesc: ieri și azi,* Cluj-Napoca, Clusium.

Elenbaas, Nine, René Kager, 1999, „Ternary rhythm and the lapse constraint", *Phonology*, 16, p. 273–329 .

ELR – Marius Sala (coord.), 2001, *Enciclopedia limbii române*, București, Univers Enciclopedic.

FC – Academia Română, Institutul de Lingvistică din București, *Formarea cuvintelor în limba română;* Fulvia Ciobanu, Finuța Hasan, 1970, I, *Compunerea;* Laura Vasiliu, 1989, III, *Sufixele. 1. Derivarea verbală,* [București], Editura Academiei Române.

Groza, Liviu, 2004, *Elemente de lexicologie*, București, Humanitas.

Guțu-Romalo, Valeria, 2000, *Corectitudine și greșeală: limba română de azi*, București, Humanitas.

Hristea, Theodor, 1968, *Probleme de etimologie, Studii. Articole. Note,* București, Editura Științifică.

Iordan, Iorgu, Vladimir Robu, 1978, *Limba română contemporană*, București, Editura Didactică și Pedagogică.

Kager, René, 1995, *Ternary rhythm in alignment theory*, Utrecht University, ROA-35 from the Rutgers Optimality Archive.

Kager, René, 1999, *Optimality Theory*, Cambridge,Cambridge University Press.

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)

Loizo, Alexandra, 2008, *Realizarea grupurilor consonantice ale limbii elene de către adulți vorbitori nativi ai limbii române*, teză de doctorat, ms., București, Universitatea din București.
McCarthy, John, 2002, *A Thematic Guide to Optimality Theory*, Cambridge, Cambridge University Press.
McCarthy, John, Alan Prince, 1986, *Prosodic Phonology*, ms., Waltham, Mass, University of Massachusetts, Amherst and Brandeis University.
McCarthy, John, Alan Prince, 1993, *Prosodic Morphology I: Constraint Interaction and Satisfaction*, Amherst, University of Massachusetts.
McGarrity, Laura W., 2003, *Constraints on Patterns of Primary and Secondary Stress*, Indiana University; http://roa.rutgers.edu/files/651-0404/651-MCGARRITY-1-0.PDF
Mirska, Halina, 1959, „Unele probleme ale compunerii cuvintelor în limba română", în *SMFC* I, p. 145–190.
Nespor, Marina, Irene Vogel, 1986, *Prosodic Phonology*, Dordrecht, Foris.
Poghirc, Cicerone, 1972, „Accentul și intonația", în Al. Graur (coord.), *Introducere în lingvistică*, București, Editura Științifică, p. 75–80.
Prince, Alan, Paul Smolensky, 1993, *Optimality Theory: Constraint interaction in Generative Grammar*, Rutgers University, University of Colorado at Boulder.
Rice, Curt, 2006, *The role of Gen and Con in modeling ternary rhythm*, Tromsø, University of Tromsø.
Schuh, Russell G., *Semantic relations and stress in English compounds*, Linguistics 105 SamplePaper. http://www.linguistics.ucla.edu/people/schuh/Lx105/105_00paper/English_compounds_and_stress.pdf
Stoichițoiu-Ichim, Adriana, 2001, *Vocabularul limbii române actuale: dinamică, influență, creativitate*, București, All.
SMFC – Al. Graur, Jacques Byck (coord.), 1959–1960; Al Graur (coord.), 1962, *Studii și materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română,* I–III, București, Editura Academiei Române.
Vasiliu, Emanuel, 1965, *Fonologia limbii române*, București, Editura Științifică.

THE SECONDARY STRESS OF COMPOUND WORDS – AN OPTIMALITY THEORY ANALYSIS

(*Abstract*)

The aim of this paper is to present the place of secondary stress in some compound words in Romanian. The framework used here is Optimality Theory, backed by the acoustic analysis made in PRAAT.

BDD-V1126 © 2014 Editura Universității din București
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:00:12 UTC)